

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

20 noiembrie 2024

Nr. 01-06-54

Stimate Doamnă Președinte al Parlamentului,

În conformitate cu art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și cu art. 14 alin. (3) din Legea privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, prezint Parlamentului, spre aderare, Convenția privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, adoptată la Haga la 19 octombrie 1996, precum și proiectul de lege în acest sens, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 754 din 13 noiembrie 2024.

În calitate de organ responsabil pentru prezentarea Convenției în Parlament se desemnează Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Cu respect,

Sandru
Maia SANDU

Anexe:

1. Copia demersului Cancelariei de Stat	- 1 filă;
2. Hotărârea Guvernului nr. 754 din 13 noiembrie 2024	- 2 file;
3. Proiectul de lege (în limbile română și rusă)	- 2 file;
4. Copiile textului Convenției (în limbile română și engleză)	- 23 file;
5. Argumentarea oportunității aderării	- 10 file;
6. Copiile avizelor ministerelor și altor autorități administrative centrale	- 28 file;
8. Tabelul de sinteză	- 13 file.

Domnului Igor GROSU,
Președinte al Parlamentului

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA D.D.P. Nr. <u>335</u> "20" <u>11</u> 20 <u>24</u> Ora _____

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 25-76-12462

Chișinău

13 noiembrie 2024

Aparatul Președintelui Republicii Moldova

În temeiul art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 14 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, se prezintă spre examinare proiectul de lege pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, adoptată la Haga la 19 octombrie 1996, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 754 din 13 noiembrie 2024.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

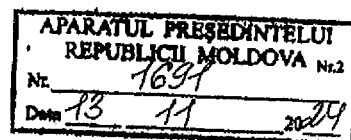
Anexe:

1. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul de lege pentru aderare la Convenție (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
3. Copiile textului Convenției (în limba engleză – 13 file, traducerea în limba română – 10 file);
4. Argumentarea oportunității aderării la Convenție – 10 file;
5. Copiile avizelor ministerelor și altor autorități administrative centrale – 28 file;
6. Tabele de sinteză – 13 file.

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

Ex.: Tăbîră Victoria
Tel.: 022-250-357
E-mail: victoria.tabirta@gov.md

Casa Guvernului,
MD-2012, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

E-mail:
cancelaria@gov.md

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 754

din 13 noiembrie 2024

Chișinău

Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, adoptată la Haga la 19 octombrie 1996

În temeiul art. 14 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137), cu modificările ulterioare, Guvernul **HOTĂRĂȘTE:**

Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, adoptată la Haga la 19 octombrie 1996.

Prim-ministru

Contrasemnează.

DORIN RECEAN

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe

Mihail POPȘOI

Ministrul muncii
și protecției sociale

Alexei Buzu

LEGE
**pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind competența,
legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire
la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor,
adoptată la Haga la 19 octombrie 1996**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Republica Moldova aderă la Convenția privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, adoptată la Haga la 19 octombrie 1996, cu următoarele rezerve:

În conformitate cu art. 60 alin. (1) din Convenție, Republica Moldova își rezervă dreptul:

(1) În conformitate cu art. 54 alin. (2) din Convenție, orice comunicare trimisă autorității centrale a Republicii Moldova se va face în limba română sau, în cazul în care acest lucru nu este posibil, în limba engleză.

(2) În conformitate cu art. 55 alin. (1) din Convenție, Republica Moldova își rezervă competența de a lua măsuri pentru protecția bunurilor situate pe teritoriul său și de a nu recunoaște răspunderea părintească ori măsurile care sunt incompatibile cu măsurile luate de autoritățile sale privind aceste bunuri.

Art. 2. – (1) În conformitate cu art. 29 alin. (1) din Convenție, în calitate de autoritate centrală responsabilă de exercitarea obligațiilor ce îi revin în baza Convenției, se desemnează Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

(2) În conformitate cu art. 34 alin. (2), art. 44 și art. 45 alin. (2), cererile prevăzute la art. 8, art. 9, art. 33 și art. 34 alin. (1) din Convenție se vor comunica prin intermediul autorității centrale desemnate.

Art. 3. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru implementarea prevederilor Convenției menționate.

Art. 4. – Ministerul Afacerilor Externe va pregăti și va remite depozitarului instrumentul de aderare.

Art. 5. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

ARGUMENTAREA

oportunității aderării Republicii Moldova la Convenția privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, adoptată la Haga la 19 octombrie 1996

A. Descrierea tratatului

1. Informații generale

a) părțile la tratat

Convenția privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor a fost adoptată la Haga, la 19 octombrie 1996, și are 54 de părți contractante, inclusiv toate statele Uniunii Europene (UE): Albania, Armenia, Australia, Austria, Barbados, Belgia, Bulgaria, Republica Capului Verde, Costa Rica, Croația, Cuba, Cipru, Cehia, Danemarca, Republica Dominicană, Ecuador, Estonia, Fiji, Franța, Finlanda, Georgia, Germania, Grecia, Guyana, Honduras, Ungaria, Irlanda, Italia, Letonia, Lesotho, Lituania, Luxembourg, Malta, Monaco, Montenegro, Maroc, Țările de Jos, Nicaragua, Norvegia, Paraguay, Polonia, Portugalia, România, Federația Rusă, Serbia, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia, Elveția, Turcia, Ucraina, Regatul Unit și Uruguay.

b) nivelul tratatului

Convenția menționată reprezintă un tratat de nivel interstatal.

c) forma și structura tratatului

Convenția menționată este compusă din titlu, preambul și 63 de articole structurate în 7 capitole după cum urmează:

- Capitolul I (articolele 1-4) se referă la domeniul de aplicare al Convenției;
- Capitolul II (articolele 5-14) stabilește autoritățile competente de a lua măsuri de protecție a copilului și a bunurilor acestuia;
- Capitolul III (articolele 15-22) se referă la legea aplicabilă situațiilor care cad sub incidența prevederilor Convenției;
- Capitolul IV (articolele 23-28) reglementează domeniul privind recunoașterea și executarea hotărârilor/măsurilor luate de către autoritățile statelor contractante;
- Capitolul V (articolele 29-39) reglementează mecanismul de cooperare interstatală între autoritățile desemnate competente de a îndeplini sarcinile impuse de Convenție;
- Capitolul VI (articolele 40-56) se referă la regulile aplicabile de către autoritățile desemnate competente de a implementa prevederile Convenției și la protecția datelor cu caracter personal; și
- Capitolul VII (articolele 57-63) descrie procedura de semnare, ratificare și aderare la Convenție, stabilește reguli ce țin de intrarea în vigoare a acesteia.

2. Informații privind conținutul tratatului

a) obiectul și scopul tratatului

Convenția menționată abordează o gamă largă de aspecte internaționale privind protecția copiilor, iar amploarea domeniului de aplicare al acestui tratat îi asigură relevanța universală. Totodată, Convenția răspunde unei necesități reale, dovedite și globale, de instituire a unui cadru internațional mai bun în ceea ce privește aspectele transfrontaliere ale protecției copiilor.

Scopul Convenției este îmbunătățirea protecției copiilor în situații internaționale și evitarea conflictelor între diferitele sisteme juridice în legătură cu măsurile luate pentru protecția copiilor.

Convenția oferă statelor părți soluții de rezolvare a conflictului de legi și executarea interstatală a hotărârilor administrative în favoarea copilului.

Aria de aplicabilitate a prevederilor Convenției este determinată de obiectivele ei. Acestea din urmă oferă direcție și claritate în ceea ce privește realizarea progresului în domeniul protecției drepturilor copilului pe plan internațional și sunt stipulate chiar la articolul 1 din Convenție:

1. Determinarea statului ale cărui autorități sunt competente să ia măsurile de protecție a persoanei sau a bunurilor copilului. În această ordine de idei, remarcăm că această Convenție stabilește doar statul contractant ale cărui autorități au competență, nu și autoritățile competente din statul respectiv, care sunt desemnate de fiecare stat semnatar al tratatului.

2. Determinarea legii aplicabile de către autoritățile desemnate în exercițiul competenței lor.

3. Determinarea legii aplicabile răspunderii părintești.

4. Asigurarea recunoașterii și executării unor măsuri similare de protecție în toate statele contractante; și

5. Stabilirea cooperării necesare între autoritățile statelor contractante pentru a asigura atingerea obiectivelor Convenției.

Convenția menționată se aplică tuturor copiilor care se află în unul din statele contractante ulterior intrării în vigoare a Convenției în statul respectiv din momentul nașterii lor și până la împlinirea vârstei de 18 ani.

b) tratatele în vigoare pe care este menit să le implementeze, să le amendeze sau substituie

Convenția menționată înlocuiește *Convenția din 5 octombrie 1961 privind competența autorităților și legea aplicabilă pentru protecția minorilor*, precum și *Convenția privind tutela minorilor*, semnată la Haga la 12 iunie 1902, fără a aduce atingere recunoașterii măsurilor luate potrivit Convenției din 1961 sus-menționate.

De asemenea, Convenția aplică inovațiile aduse de *Convenția de la Haga din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii* și de *Convenția asupra protecției copiilor și cooperării în materia adopției internaționale*, încheiată la Haga la 29 mai 1993, în sensul că aceasta combină un cadru juridic internațional cu mecanisme de cooperare.

c) termenul de valabilitate, modul de încetare și prelungire a valabilității tratatului

Convenția vizată a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2002, iar acesta nu prevede expres un termen de valabilitate. Totodată, statele parte la Convenție pot denunța acest tratat printr-o notificare adresată, în scris, depozitarului, în conformitate cu prevederile articolului 62, procedura fiind descrisă mai jos la secțiunea *Aspectul temporar*.

Normele referitoare la intrarea în vigoare a Convenției într-un anumit stat diferă în funcție de ratificarea sau aderarea la Convenție a statului respectiv.

Ratificarea Convenției este deschisă numai statelor care erau membre ale Conferinței de la Haga de drept internațional privat la momentul celei de a optsprezecea sesiuni a acesteia, și anume, statelor care erau membre ale Conferinței de la Haga la 19 octombrie 1996 sau înainte de această dată. Toate celelalte state pot adera la Convenție.

Referitor la procedura de intrare în vigoare a Convenției, aceasta diferă de la stat la stat. Conform prevederilor articolului 61 alin. (1) și (2) din Convenție, aceasta va intra în vigoare într-un stat, după cum urmează:

- În cazul statelor care ratifică această Convenție, ea va intra în vigoare în prima zi a lunii următoare expirării unei perioade de trei luni după depunerea instrumentului de ratificare de către statul respectiv; și

- În cazul statelor care aderă la Convenție, ea va intra în vigoare în prima zi a lunii următoare expirării unei perioade de nouă luni după depunerea instrumentului de aderare de către statul respectiv.

Astfel, Republica Moldova nu era membră a Conferinței la momentul celei de-a 18-a sesiuni a conferinței care a avut loc la 19 octombrie 1996 (calitatea de membru a fost dobândită la 16 aprilie 2016). Prin urmare, statul va trebuie să recurgă la procedura aderării la Convenție.

În cazul statelor care aderă la Convenție, există o perioadă de așteptare mai mare înainte de intrarea în vigoare a tratatului internațional, deoarece, în primele șase luni de la aderare, toate celelalte state contractante au posibilitatea de a ridica o obiecție cu privire la aderarea acestora. La trei luni de la expirarea perioadei de șase luni (și anume, după nouă luni în total), Convenția va intra în vigoare în statul aderent. Cu toate acestea, aderarea va produce efecte doar în ceea ce privește raporturile dintre statul aderent și statele contractante care nu au ridicat obiecții față de aderare în perioada de șase luni menționată.

d) modul de amendare a tratatului

Convenția menționată nu prevede modalități de amendare a acesteia.

B. Analiza de impact

1. Informații generale

Procesul de aliniere a cadrului normativ al Republicii Moldova și a practicilor din domeniu la prevederile Convenției ONU cu privire la drepturile copilului, precum și ale altor documente internaționale este încă nefinalizat, cu toate că statul nostru în ultima perioadă face pași importanți în acest sens. Odată cu aprobarea *Programului național pentru protecția copilului pentru anii 2022-2026*, țara noastră s-a angajat să adere la mai multe Convenții internaționale în domeniul protecției drepturilor copilului printre care: *Convenția de la Haga din 1996 asupra competenței, legii aplicabile, recunoașterii, executării și cooperării privind răspunderea părintească și măsurile de protecție a copiilor* (acțiunea nr. 4 din Planul de acțiuni privind implementarea programului) și *Convenția de la Haga din 2007 privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei* (acțiunea nr. 5 din Planul de acțiuni privind implementarea programului).

La etapa actuală, măsurile și mecanismele referitoare la copiii aflați în afara granițelor Republicii Moldova sunt insuficient consolidate și coordonate, aplicându-se doar prevederile Convenției asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii de la Haga din 1980, la care Republica Moldova a aderat și care a intrat în vigoare pentru țara noastră din 1 iulie 1998. Însă, acest act internațional are o arie de reglementare mult mai îngustă decât Convenția din 1996.

Convenția stabilește norme cu privire la măsurile de protecție a persoanei sau a bunurilor copilului. Convenția nu oferă o definiție precisă a ceea ce pot include aceste măsuri de protecție, dar sunt prevăzute exemple în care se pot aplica:

(a) Atribuirea, exercitarea și restrângerea, totală sau parțială, a răspunderii părintești, precum și la delegarea acesteia;

(b) Dreptul de încredințare, inclusiv dreptul privind ocrotirea persoanei copilului și, în special, dreptul de a hotărî asupra locului de reședință a copilului, precum și dreptul de vizită/menținere a legăturii cu copilul, prin care se înțelege inclusiv dreptul de a lua copilul, pentru o perioadă determinată, într-un alt loc decât reședința sa obișnuită;

(c) Tutela, curatela și instituții similare;

- (d) Desemnarea și atribuțiile oricărei persoane sau organism care are sarcina să se ocupe de persoana copilului sau de bunurile acestuia, să îl reprezinte ori să îl asiste;
- (e) Plasamentul copilului în familia substitutivă, într-o formă de protecție instituționalizată, protecție prin „kafala” ori o instituție similară;
- (f) Supravegherea de către autoritățile publice a ocrotirii copilului acordată de către orice persoană căreia acesta i-a fost încredințat; și
- (g) Administrarea, conservarea sau acte de dispoziție privind proprietatea copilului.

Importanța Convenției din 1996 constă și în faptul că aceasta ține cont de gama largă de instituții și sisteme juridice de protecție a copilului din întreaga lume. Acest act internațional nu își propune să creeze o legislație internațională uniformă în materie de protecție a copilului, în această privință, este aplicabilă Convenția cu privire la drepturile copilului, iar rolul Convenției din 1996 este de a evita conflicte de natură juridică și administrativă și de a construi o structură pentru o cooperare internațională eficientă în chestiuni legate de protecția copilului între sisteme diferite. În această privință, Convenția oferă posibilitatea statelor contractante de a construi punți între sisteme juridice din medii culturale și religioase diferite. O altă opțiune de reglementare alternativă mai bună în acest sens nu există și se consideră binevenit aderarea cât mai rapidă la acest tratat.

Această Convenție are o aplicabilitate teritorială care se extinde asupra tuturor statelor membre la aceasta, iar în vederea soluționării diferitor situații care pot surveni, statele cooperează între ele, prin intermediul autorităților centrale desemnate, cu respectarea interesului superior al copilului și în conformitate cu normele de drept internațional.

Aderarea la această Convenție nu necesită încheierea unor tratate sau documente internaționale subsecvente.

2. Aspectul politic, cultural și social

Odată cu aderarea Republicii Moldova la Convenție, statul își va întări cooperarea și relațiile cu statele membre ale acestui tratat în domeniul protecției copiilor și la rezolvarea problemelor ce țin de răspunderea părintească. După cum a fost relatat mai sus, 54 de state sunt membre ale acestei Convenții.

De asemenea, aderarea la Convenție facilitează recunoașterea și executarea hotărârilor judiciare în materie de custodie și vizitare între statele părți.

Mecanismul instituit de acest tratat sporește încrederea în sistemul juridic internațional și în capacitatea acestuia de a gestiona situații complexe și sensibile precum cele legate de răspunderea părintească. Acest lucru poate încuraja cooperarea între state și promovarea valorilor și principiilor universale ale drepturilor copilului.

Intensificarea globalizării și uniformizării sistemelor juridice în lumea modernă duce la apariția multor conflicte cu elemente de extraneitate, inclusiv în raporturile familiale și în protecția drepturilor copilului. În acest context, Republica Moldova este pusă în situația de a purcede la mari schimbări în legislația națională, precum și aderarea la mai multe convenții internaționale care vizează protecția drepturilor copiilor.

În ultimele două decenii, Republica Moldova este supusă unui fenomen, legat de emigrarea masivă a cetățenilor noștri în alte state ale lumii. Acest fenomen este reversibil, prin urmare se constată un flux în ambele direcții, inclusiv și imigrarea în Republica Moldova a unor grupuri de familii și cetățeni, inclusiv străini sau apatrizi, care caută siguranță și protecție socială contra vulnerabilităților la care erau expuși în statul său.

Intensificarea fluxului transfrontalier de persoane mărește exponențial numărul de probleme sociale în care dese ori sunt implicați copiii, inclusiv copiii vulnerabili. Aceasta duce la creșterea numărului de litigii între părinți, diverse cereri și solicitări de recunoaștere și executare a hotărârilor administrative și judecătorești cu privire la măsurile de protecție a copiilor emise în alte state, precum și solicitările privind delegarea transfrontalieră a răspunderii părintești, dreptul de încredințare, dreptul privind ocrotirea și îngrijirea copilului și, în special, dreptul de a hotărî asupra locului de reședință a copilului, precum și dreptul de vizită.

Conform Acordului de Asociere UE-Republica Moldova din 27 iunie 2014, s-a stabilit necesitatea armonizării legislației naționale cu *Acquis*-ul UE. În acest context, țara noastră a realizat progrese considerabile, aliniind cadrul normativ național la prevederile Convenției ONU cu privire la drepturile copilului din 1989. Totuși, reieșind din realitățile curente, se impune necesitatea aderării Republicii Moldova la o serie de convenții internaționale, printre care și *Convenția din 19 octombrie 1996 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor*.

Această aderare este prevăzută expres și în Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 829/2023, la acțiunea nr. 32 din *Capitolul 24. Justiție, libertate și securitate*.

Reieșind din cele expuse și ținând cont de political statului, Convenția produce un impact social pozitiv asupra copiilor și familiilor acestora în sensul că răspunde unei necesități reale, dovedite și globale, de instituire a unui cadru internațional mai bun în ceea ce privește aspectele transfrontaliere ale protecției copiilor.

Mai mult, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a plasat un anunț pe portalul particip.gov.md privind inițierea procesului de elaborare a proiectului de lege pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, adoptată la Haga la 19 octombrie 1996.

3. Aspectul economic și de mediu

Convenția oferă sprijin și protecție familiilor internaționale, în special în situațiile în care părinții sunt de naționalități diferite sau locuiesc în țări diferite. Acest lucru poate reduce incertitudinea și tensiunea pentru familiile care se confruntă cu astfel de situații complexe.

Mai mult, tratatul recunoaște dreptul copilului de a menține relații personale și contacte directe cu ambii părinți, atâta timp cât acest lucru este în interesul superior al copilului.

De asemenea, Convenția recunoaște drepturile și responsabilitățile ambilor părinți în ceea ce privește creșterea și îngrijirea copilului și își propune să asigure că aceștia au acces la informații și resurse adecvate pentru a-și exercita aceste drepturi în mod eficient.

Astfel, aderarea la Convenția menționată va asigura un mediu de trai mai sigur și protector față de copii, dar și un mediu familial mai armonios pentru toți membrii acesteia.

Deși impactul economic și de mediu al Convenției nu este direct vizibil, acesta se poate manifesta indirect, în termen lung, în cursul procesului de implementare. Un exemplu concret este reducerea cazurilor de abuz și neglijență, ceea ce ar putea duce la o scădere a poverii asupra sistemelor de sănătate și justiție. În acest sens, putem să menționăm următoarele:

- Reducerea costurilor pentru sistemele de sănătate: prevenirea cazurilor de abuz și neglijență prin promovarea relațiilor armonioase în familie contribuie la diminuarea costurilor medicale și psihologice asociate cu tratarea traumatismelor;

- Reducerea costurilor pentru sistemul judiciar: diminuarea cazurilor de abuz și neglijență scade numărul de proceduri judiciare, eliberând resurse pentru alte priorități; și
- Creșterea productivității forței de muncă: copiii care cresc într-un mediu stabil și armonios au mai multe șanse de a deveni adulți responsabili și productivi, contribuind la o forță de muncă mai calificată.

Impactul de mediu indirect:

- Reducerea consumului de resurse: o familie stabilă și armonioasă poate contribui la o mai bună gestionare a resurselor, prin reducerea risipei și promovarea unui stil de viață sustenabil; și
- Creșterea responsabilității ecologice: o societate cu o populație mai bine integrată social este mai predispusă la adoptarea unor practici ecologice și la o gestionare mai responsabilă a mediului.

Implementarea cu succes a Convenției are potențialul de a construi o societate mai echilibrată și mai durabilă, cu beneficii directe pentru bunăstarea copilului și pentru întreaga societate.

4. Aspectul normativ

Convenția menționată este perfect compatibilă cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale Cărții ONU și nu contravine celorlalte tratate în vigoare pentru Republica Moldova.

Mai mult, Acordul de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, prevede Capitolul 27. Cooperarea în domeniul protecției și al promovării drepturilor copilului.

Guvernul Republicii Moldova, aprobând Programul național pentru protecția copilului pentru anii 2022-2026, s-a angajat să stabilească în cadrul național mecanisme de intervenție promptă și eficientă a sistemului de protecție la nevoile fiecărui copil, în conformitate cu prevederile Convenției ONU cu privire la drepturile copilului, ale Acordului de Asociere și ale altor mecanisme internaționale, asigurând implementarea deplină a recomandărilor acestora, fapt confirmat de Platforma de monitorizare a recomandărilor internaționale privind drepturile omului în Moldova.

Mai mult, după cum a fost menționat mai sus, toate cele 27 de state UE sunt membre ale Convenției menționate. În acest sens, este relevant să menționăm și Decizia Consiliului nr. 2008/431/CE, în care Consiliul a admis că această Convenție reprezintă o contribuție valoroasă la protecția copiilor la nivel internațional și că este de dorit ca dispozițiile acestei convenții să fie aplicate cât mai curând posibil.

Prin urmare, de vreme ce Republica Moldova tinde spre integrare europeană, este firesc ca statul să adere și el la această Convenție pentru a oferi un nivel de protecție echivalent celorlalte state ale Uniunii și pentru a se conforma cerințelor care trebuie întrunite în calitate de țară candidat.

Totodată, va fi necesar de operat modificări în cadrul normativ național, dar acestea nu sunt de natură a perturba ordinea juridică internă, ci dimpotrivă vin să sporească aplicabilitatea și eficacitatea măsurilor de protecție a copiilor și sunt în deplină concordantă cu Constituția Republicii Moldova și cu angajamentele statului la nivel internațional.

În acest sens, după cum s-a menționat mai sus, Convenția aplică inovațiile aduse de *Convenția de la Haga din 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii*, în sensul că aceasta combină un cadru juridic internațional cu mecanisme de cooperare. Astfel, Convenția din 1996 completează și consolidează Convenția din 1980 în anumite privințe. Acest lucru înseamnă că o serie de dispoziții ale acesteia pot fi utile ca o completare a mecanismului prevăzut de Convenția de la Haga din 1980 atunci când aceasta nu se aplică într-un anumit caz. Un proiect de lege cu privire la instituirea unui mecanism de implementare a prevederilor Convenției de la Haga din 1980 este în curs de elaborare, fiind deja inițiată prima rundă de avizare.

Astfel, în contextul prezentei inițiative de aderare la Convenția de la Haga din 1996 și având în vedere că acest tratat va intra în vigoare pentru Republica Moldova la 9 luni după depunerea instrumentului de aderare, proiectul de lege menționat mai sus, care va îngloba prevederile Convenției din 1996, va fi finalizat în această perioadă de timp.

5. Aspectul instituțional și organizatoric

Aderarea la Convenție și implementarea acesteia nu impune înființarea de structuri noi sau reorganizarea celor existente. Cu toate acestea, este necesară consolidarea capacităților instituționale. Astfel, acolo unde este cazul, se vor desfășura instruirii corespunzătoare a personalului implicat în punerea în aplicare a prevederilor Convenției și se va furniza linia directoare.

Potrivit Convenției, statul desemnează autoritatea centrală care va exercita atribuțiile ce îi revin în baza tratatului. Articolul 7¹ din *Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți* stabilește că Ministerul Muncii și Protecției Sociale exercită atribuțiile de autoritate centrală desemnată în contextul implementării prevederilor Convenției asupra protecției copiilor și cooperării în materie de adopție internațională, încheiată la Haga la 29 mai 1993, celor ale Convenției asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, întocmită la Haga la 25 octombrie 1980, și celor ale Convenției europene asupra recunoașterii și executării deciziilor privind supravegherea copiilor și restabilirea supravegherii copiilor, adoptată la Luxemburg la 20 mai 1980.

Prin urmare, Ministerul Muncii și Protecției Sociale este autoritatea cea mai bine plasată pentru a exercita atribuțiile de autoritate centrală în sensul *Convenției privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor*.

6. Aspectul financiar

Realizarea prevederilor Convenției va presupune unele cheltuieli administrative și operaționale obișnuite ale personalului autorităților care vor fi antrenate în implementarea prevederilor Convenției, cheltuieli care sunt deja suportate în conformitate cu legislația în vigoare și cu tratatele internaționale la care statul este parte. Cheltuielile menționate sunt următoarele:

1. Cheltuieli zilnice de logistică și circuit de documente în procesarea cererilor parvenite de la autoritățile centrale ale statelor contractante în situațiile acoperite de Convenție;
2. Plăți periodice pentru materiale de traducere și alte activități conexe, care vor fi suportate în procesul comunicării și oferirii asistenței consultative și juridice în luarea și/sau executarea măsurilor de protecție; și
3. Suplimentar la costurile administrative, statul contractant, în baza articolului 31 din Convenție, facilitează prin mediere, conciliere sau alte mijloace asemănătoare, înțelegeri asupra soluțiilor privind protecția persoanei sau a bunurilor copilului în situațiile cărora li se aplică dispozițiile Convenției și ajută, la cererea autorității competente a altui stat contractant, la localizarea copilului, atunci când există indicii că acesta se află pe teritoriul statului solicitat și are nevoie de protecție.

La procesarea cererilor parvenite în sensul Convenției, cheltuielile menționate vor fi suportate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale în limitele bugetare alocate instituției. Asemenea cheltuieli ordinare sunt suportate de această instituție și în legătură cu alte convenții în domeniul protecției copiilor la care Republica Moldova este parte.

Alte tipuri de cheltuieli ce țin de implementarea Convenției nu sunt prevăzute.

7. Aspectul temporar

Pentru un stat aderent, în conformitate cu articolul 61 alin. (2) din Convenție, tratatul va intra în vigoare în prima zi a lunii următoare expirării unei perioade de trei luni după expirarea termenului de

șase luni prevăzut la articolul 58 alin. (3) din Convenție. Astfel, în practică, tratatul va intra în vigoare după o perioadă cumulativă de nouă luni de la aderare, iar o aplicare provizorie a Convenției nu este prevăzută. În perioada de șase luni de la articolul 58 alin. (3) menționat mai sus, orice alt stat contractant poate ridica o obiecție cu privire la aderare. Convenția nu va intra în vigoare între statul aderent și statul care a formulat obiecția, până când obiecția nu este retrasă. Cu toate acestea, Convenția va intra în vigoare între statul aderent și toate celelalte state contractante care nu au ridicat o obiecție.

Ratificarea sau aderarea la Convenție necesită depunerea de către un stat a instrumentelor corespunzătoare la depozitar, respectiv la Ministerul Afacerilor Externe al Regatului Țărilor de Jos.

Orice stat parte la Convenție o va putea denunța printr-o notificare adresată, în scris, depozitarului. Denunțarea va produce efect în prima zi a lunii următoare expirării unei perioade de douăsprezece luni după data primirii notificării de către depozitar. Atunci când este specificată în notificare o perioadă mai lungă pentru producerea efectului denunțării, aceasta va avea efect la expirarea perioadei menționate. Drept urmare, după încetarea Convenției statul nu va mai fi legat de aceasta, iar obligațiile care decurg din acest tratat nu vor mai fi aplicabile statului respectiv. Convenția nu conține prevederi care să stabilească suspendarea acesteia.

De asemenea, menționăm că Convenția nu stabilește cerințe sau modalități de prezentare a rapoartelor de monitorizare și evaluare a implementării tratatului, deși, asemenea date ar putea fi cerute în mod colegial și în spiritul unei bune cooperări în contextul unor evenimente organizate de Conferința de la Haga privind dreptul internațional privat sau de vreun stat membru.

C. Analiza oportunității aderării

Republica Moldova este parte la 9 instrumente ale Conferinței de la Haga privind dreptul internațional privat, organizația internațională care administrează Convenția menționată. Unul din aceste instrumente este Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii din 1980.

La prima vedere s-ar părea că prevederile acestor două tratate internaționale: Convenția din 1996 și Convenția din 1980, se suprapun. Totuși, articolul 50 din Convenția din 1996, prevede că aceasta nu afectează aplicarea prevederilor Convenției din 1980 în raporturile dintre statele părți ale celor două tratate.

Convenția din 1996 nu modifică și nu înlocuiește mecanismul instituit prin Convenția din 1980 pentru gestionarea situațiilor de răpire internaționale de copii. În schimb, ea completează și consolidează Convenția din 1980 în anumite privințe. Acest lucru înseamnă că o serie de dispoziții ale acesteia pot fi utile ca o completare a mecanismului prevăzut de Convenția din 1980 atunci când aceasta nu se aplică într-un anumit caz. În plus, în statele sau situațiile în care Convenția din 1980 nu se aplică, dispozițiile Convenției din 1996 pot fi o sursă de sine stătătoare utilă de măsuri de remediere în cazurile de răpire internațională de copii.

Republica Moldova a făcut pași importanți în domeniul protecției drepturilor copilului, inclusiv prin alinierea standardelor naționale la cele ale Organizației Națiunilor Unite stabilite în Convenția privind drepturile copilului din 1989 prin adoptarea unei noi legi-cadru în 2023, *i.e. Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului*.

Convenția privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor pune un accent deosebit pe respectarea interesului superior al copilului în toate deciziile referitoare la răspunderea părintească și la măsurile de protecție a copilului. Prin aderarea la Convenție, statul își consolidează angajamentul de a proteja bunăstarea copiilor, atât pe plan intern, cât și în cazurile cu dimensiune internațională.

De asemenea, tratatul stabilește principii și standarde clare pentru aplicarea legii în cazurile de răspundere părintească, ceea ce va contribui la uniformizarea practicilor și la evitarea interpretărilor contradictorii ale legislației naționale între statele semnatare. Aderarea la Convenție facilitează recunoașterea și executarea hotărârilor judiciare în materie de custodie și vizitare între statele părți. Aceasta reduce conflictele și confuziile legale care pot apărea atunci când părinții sau autoritățile judiciare se confruntă cu situații transfrontaliere.

Așadar, în condițiile globalizării și a fluxului masiv de persoane la care în prezent sunt supuși cetățenii noștri, aderarea la Convenția de la Haga privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor ar consolida cadrul juridic al Republicii Moldova pentru protejarea drepturilor copilului, promovarea cooperării internaționale și asigurarea soluționării eficiente a litigiilor transfrontaliere legate de răspunderea părintească și protecția copilului. Acest tratat oferă instrumente legale eficiente și prompte pentru toți solicitanții în vederea promovării și valorificării drepturilor parentale, precum și a drepturilor copilului și interesului său superior în orice stat membru al Convenției.

Pentru intrarea în vigoare a Convenției, statul va parcurge etapele obișnuite în domeniul aderării la tratate internaționale, prevăzute de *Legea nr. 595/1995 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova* și de *Hotărârea Guvernului nr. 442/2015 pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale*. Astfel, proiectul de lege se înaintează pentru aprobare Guvernului și, ulterior, Președintelui Republicii Moldova pentru a fi înaintat Parlamentului pentru adoptare. După adoptarea Legii, instrumentul de aderare va fi pregătit și depus de Ministerul Afacerilor Externe la depozitarul Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga. După expirarea unui termen de nouă luni din acest moment, Convenția va intra în vigoare pentru Republica Moldova. Celelalte părți la Convenție se pot opune aderării statului în conformitate cu procedura descrisă la secțiunile *c) termenul de valabilitate, modul de încetare și prelungire a valabilității tratatului și Aspectul temporar*.

Totodată, este important de menționat că statul este în drept să formuleze declarații și rezerve în baza Convenției.

Așadar, menționăm că Ministerul Muncii și Protecției Sociale este desemnat drept autoritate centrală în sensul Convenției și va exercita atribuțiile și obligațiile ce îi revin în modul corespunzător. Cererile formulate potrivit articolelor 8, 9 și 33 din Convenție se transmit prin intermediul Ministerului Muncii și Protecției Sociale, iar cererile primite în conformitate cu articolul 34 alin. (1) din aceeași Convenție se comunică autorităților Republicii Moldova doar prin intermediul autorității sale centrale.

De asemenea, Republica Moldova formulează și unele rezerve în conformitate cu prevederile Convenției. Astfel, orice comunicare trimisă autorității centrale a Republicii Moldova este însoțită de traducerea în limba română sau, în cazul în care acest lucru nu este posibil, în limba engleză.

Această rezervă reiese din articolul 54 din Convenție, potrivit căruia orice comunicare trimisă autorității centrale ori altor autorități dintr-un stat contractant se va face în limba originală și va fi însoțită de traducerea în limba oficială ori într-una dintre limbile oficiale ale acestui stat ori, dacă acest lucru nu este posibil, în limbile franceză sau engleză. Totuși, un stat contractant poate, sub rezerva prevăzută la articolul 60, să se opună utilizării fie a limbii franceze, fie a limbii engleze, dar nu ambelor.

Astfel, statul va opta pentru acceptarea limbii engleze având în vedere că utilizarea acesteia este mai larg răspândită atât în țară cât și peste hotare.

De asemenea, în baza articolului 55 alin. (1) din Convenție, Republica Moldova își rezervă competența autorităților sale de a lua măsuri pentru protecția bunurilor copilului situate pe teritoriul său, precum și dreptul de a nu recunoaște răspunderea părintească ori măsurile care sunt incompatibile cu măsurile luate de autoritățile sale privind aceste bunuri.

Secretar general adjunct

Digitally signed by Jandic Cristina
Date: 2024.09.19 16:07:24 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Cristina JANDÎC